

Raadsvoorstel

Onderwerp	SL 047 - Zienswijze ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Zuid-Limburg
-----------	--

Raadsnummer	: SL 047
Portefeuillehouder	: De burgemeester
Ambtelijke afdeling	: OOV
Vastgesteld door college	: Dinsdag 29 april 2025
Commissiebehandeling	: Donderdag 22 mei 2025
Commissie	: Bestuur, Sociaal & Maatschappelijk (BSM)
Raadsbehandeling	: Donderdag 5 juni 2025

Samenvatting

Op de ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Zuid-Limburg een instemmende zienswijze in te dienen.

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. Kennis te nemen van de jaarrekening en het jaarverslag 2024 van de veiligheidsregio Zuid-Limburg.
2. In te stemmen met de begroting 2026 met meerjarenraming 2027-2029 van de veiligheidsregio Zuid-Limburg en hierop een instemmende zienswijze in te dienen.
3. De bijgevoegde ontwerp-zienswijzebrief (met kenmerk U.25.02841) vast te stellen en aan het Dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg te verzenden.
4. De gemeenteraad voor te stellen om de 11e begrotingswijziging 2025 VRZL Begroting 2026 e.v. vast te stellen.

Inleiding

Het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) heeft de ontwerpbegroting 2026, de (voorlopige) jaarstukken 2024 en de mogelijke bezuinigingsopdracht VRZL aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Aan de raden wordt gevraagd om uiterlijk 23 juni 2025 hun zienswijzen op de ontwerpbegroting 2026 en de mogelijke bezuinigingsopdracht VRZL aan het dagelijks bestuur kenbaar te maken. Aangezien de behandeling plaatsvindt in de raadsvergadering van 27 mei 2025 kan de gemeenteraad haar zienswijzen tijdig aanreiken.

Het dagelijks bestuur dient voorafgaand aan het vaststellen van de begroting door het algemeen bestuur van de GR VRZL schriftelijk en gemotiveerd te reageren op de ingediende zienswijzen. De ingediende zienswijzen en de gemotiveerde reactie worden samen met de ontwerpbegroting aangeboden aan het algemeen bestuur ter vaststelling in haar vergadering van 4 juli 2025.

Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), meer specifiek artikel 34b (wat betreft de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening) en artikel 35 (wat betreft de ontwerpbegroting en wijzigingen van de begroting) heeft de gemeenteraad de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen op de ontwerpbegroting en de mogelijke bezuinigingsopdracht VRZL.

Het college stelt aan de gemeenteraad voor een positieve zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026 en op de mogelijke bezuinigingsopdracht VRZL.

Hieronder volgt een inhoudelijke toelichting op de jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026:

Jaarstukken GR VRZL 2024

Algemeen

De jaarstukken geven inzicht in de financiële realisatie en prestaties van de GR over het afgelopen jaar. De organisatiestructuur van de VRZL bestaat uit twee primaire programma's: Crisisbeheersing & Rampenbestrijding en Brandweezorg. Ondersteunend daaraan opereert het programma Bedrijfsvoering. De VRZL is een organisatie die klaar staat bij een brand, hulpverlening of 'flitsramp'. Ook voor langdurige crises staat de VRZL aan de lat. Daarnaast hoort het 'gewone' werk ook bij deze organisatie. De VRZL blijft zich inzetten om de organisatie meer robuust en toekomstbestendig te maken. In 2024 is de beweging van 'regelgericht' naar 'risicogericht werken' voortgezet, zijn nieuwe talenten geworven en opgeleid en zijn de nodige stappen gezet om de GHOR (Geneeskundige Hulporganisatie in de Regio) als onderdeel van de GGD per 1 januari 2025 officieel over te brengen naar en in te bedden in de VRZL.

Opvang Oekraïners

Per 1 januari 2024 dragen de veiligheidsregio's de verantwoordelijkheid voor de operationele coördinatie en eerste opvang over aan door gemeenten gevormde samenwerkingsverbanden, waarbij gemeenten er ook voor konden kiezen dat de VRZL deze taak voortzet. Het bestuur van de VRZL heeft er voor gekozen dat in 2024 de VRZL deze taak inderdaad voortzet. De VRZL heeft dit vervolgens gecommuniceerd aan het ministerie van Justitie en Veiligheid om zo tijdige en rechtmatige financiering van het samenwerkingsverband in 2024 goed te kunnen regelen.

Website

De website van de VRZL (www.vrzl.nl) is eind november 2023 getest. Op basis van de kennis en inzichten uit het gebruik van deze website en de test is in 2024 gewerkt aan een nieuwe website. Een website (en applicatie) die voldoet aan alle gestelde eisen. De verwachting is dat deze website in het voorjaar van 2025 operationeel is.

Regionaal crisisplan

In 2024 is het nieuwe regionale crisisplan vastgesteld en geïmplementeerd. Het regionaal crisisplan beschrijft de basisafspraken voor de crisisbeheersing en rampenbestrijding in de regio. In de nieuwe regionale crisisplannen zijn onder meer de afspraken voor een langdurige crisis opgenomen. Tevens werden andere plannen dit jaar geüpdatet en werd er extra aandacht besteed aan de actielijsten voor het rampbestrijdingsplan Hoogwater.

Huisvesting brandweerkazernes

Uit de in 2021 en 2022 gevoerde bestuurlijke dialoog 'Verantwoorde brandweezorg 2024-2030' is een opdracht voortgekomen voor de uitwerking van toekomstige huisvestingsscenario's. Het resultaat van deze opdracht is in de vorm van een tweetal uitgewerkte scenario's ("basis op orde" en "eigendom volledig bij VRZL") aan het bestuur voorgelegd in april 2024. Uit deze bestuurlijke sondering bleek dat een vervolgoopdracht noodzakelijk was. Deze vervolgoopdracht is in de periode april t/m oktober 2024 uitgewerkt door een ambtelijke werkgroep die was samengesteld uit specialisten van alle gemeenten, de veiligheidsregio en externe adviesbureaus. Het resultaat met alle bevindingen en adviezen is neergelegd in het Eindrapport Toekomstbestendige huisvesting brandweerkazernes Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Over dit dossier ontvangt de raad een separaat raadsvoorstel (wel gezamenlijk te behandelen met de voorlopige jaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 GR VRZL).

Ontwerpbegroting 2026 GR VRZL

Algemeen

In de begroting 2026 zijn geen majeure beleidswijzigingen aangebracht. Het betreft een begroting die in het teken staat van de verdere implementatie van het vastgestelde beleid "een solide basis voor de toekomst".

Voorgestelde wijzigingen

Voor wat betreft de gemeentelijke bijdragen heeft de VRZL van haar bestuur de opdracht gekregen om te kijken naar mogelijke bezuinigingen. Deze opdracht is een vervolg op zienswijzen van verschillende gemeenten op de ontwerpbegroting 2025 GR VRZL. Met het bestuur is afgesproken dat er geen takendiscussie gevoerd zal worden maar op basis van efficiëntere bedrijfsvoering bezuinigingen gerealiseerd worden. Voorstellen daartoe zijn in een apart document aangereikt. Wanneer het algemeen bestuur met deze voorstellen instemt zullen deze middels een begrotingswijziging verwerkt worden.

Naast bovengenoemde onzekerheden wordt in 2025 ook een besluit verwacht inzake het dossier Huisvesting. Bij een positief besluit van ons algemeen bestuur heeft ook dat gevolgen voor de begroting 2026. Die zullen eveneens middels een begrotingswijziging verwerkt worden.

Afhankelijk van de uitkomsten van eventuele zienswijzen op bovenstaande twee punten zal de ontwerpbegroting zoals die nu gepresenteerd is nog wijzigen.

Beoogd effect / doelstelling

De VRZL maakt en houdt Zuid-Limburg zo veilig mogelijk. Om deze missie te volbrengen moet de VRZL de (toekomstige) risico's in onze regio kennen en daarop voorbereid zijn. Paraat zijn en slagkracht leveren. Dat doet VRZL samen met burgers, bedrijven en instellingen. 'Samen veilig' is dan ook onze *pay-off*. De VRZL kan deze missie en visie alleen waarmaken met een professionele, vitale en wendbare organisatie.

Argumenten

1.1. De jaarrekening sluit af met een positief resultaat en is goedgekeurd door de accountant. Het positieve resultaat wordt ten dele toegevoegd aan de algemene reserve en ten dele teruggestort aan de deelnemende gemeenten, dit bestemmingsvoorstel past binnen de hiervoor gemaakte afspraken. Het nog te bestemmen resultaat na reeds goedgekeurde mutaties in de reserves door het algemeen bestuur bedraagt € 632.225 positief. Voorgesteld wordt om, uit het nog te bestemmen resultaat 2024 van € 632.225, een bedrag van € 316.225 toe te voegen aan de algemene reserve VRZL en een bedrag van € 316.000 terug te geven aan deelnemende gemeenten VRZL.

In de vergadering van het algemeen bestuur van 14 oktober 2022 heeft het algemeen bestuur de nota reserves en voorzieningen vastgesteld waarin bepaald is dat de omvang van de algemene reserve van de VRZL als onderdeel van de weerstandscapaciteit, gemaximeerd wordt op 4% van de begrotingsomvang (exclusief mutaties in de reserves).

Met de toevoeging van € 316.225 aan de algemene reserve kent deze nog niet de maximale omvang van 4% van de begrotingsomvang maar heeft dit wel een positief effect op de weerstandscapaciteit VRZL. Dit positief effect leidt tot een weerstandscapaciteit van 0,81, waar deze nu op basis van de herijking van de risicoanalyse ultimo 2024 een omvang kende van 0,71. Een weerstandscapaciteit van 0,81 is 'matig', echter een forse verbetering ten opzichte van het jaar 2024.

In de rechtmatigheidsverantwoording zijn geen afwijkingen geconstateerd. De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven. Het accountantsrapport leidt tot geen acties.

2.2 De begroting is inhoudelijk in lijn met de beleidsspeerpunten van de GR voor 2026, welke zijn vastgelegd in het Meerjarenbeleidsplan 2024-2027.

In het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 zijn de overkoepelende beleidsambities vastgelegd:

- Opzet van een flexibele, breed inzetbare crisisorganisatie, ook bij langdurige crises;
- Versteving van de netwerkrol tussen VRZL en (vitale) partners;
- Doorontwikkeling van de informatiearchitectuur en -veiligheid;
- Transformatie van de werk- en denkwijze, van regelgericht naar risicogericht;
- Invoeren van een strategische personeelsplanning;
- Doorontwikkeling van een professionele, vitale en wendbare brandweerorganisatie waarin de vrijwilligerspositie is verankerd en waarbij we rekening houden met de gevolgen van Europese regelgeving;
- Kwaliteitsbehoud van de brandweezorg zoals die tot uiting komt in het regionale dekkingsplan (effecten van Uitruk op Maat en de geplande nieuwbouw van kazernes);

- Doorontwikkeling naar een integraal kwaliteitssysteem. Deze beleidsambities komen terug in de begroting.

3.1 *De begroting heeft geen grote afwijkingen in beleid en financiën, de bijdrage aan de GR VRZL past, exclusief de inflatie, binnen de gemeentelijke begroting.*

In de begroting 2026 zijn geen majeure beleidswijzigingen en daaruit volgende financiële wijzigingen aangebracht. Het betreft een begroting die in het teken staat van de verdere implementatie van het vastgestelde beleid “een solide basis voor de toekomst”. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de financiële paragraaf.

4.1 *De VRZL heeft van haar bestuur de opdracht gekregen om te kijken naar mogelijke bezuinigingen.* In het licht van bezuinigingen die dienen doorgevoerd te worden bij verschillende deelnemende gemeenten heeft de VRZL van haar bestuur de opdracht gekregen om ook te kijken naar mogelijke bezuinigingen. Dit heeft geresulteerd in verschillende bezuinigingsmogelijkheden, namelijk:

1. Structurele vermindering bijdrage deelnemende gemeenten Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) VRZL vanaf 2026;
2. Bezuinigen organisatiebreed die kunnen leiden tot een structurele vermindering bijdrage deelnemende gemeenten VRZL vanaf 2026;
3. Inzet van incidentele middelen 2025 en 2026.

Op basis van de vastgestelde begroting 2025 met een omvang van € 56.442.264 betekenen de voorgestelde bezuinigingen een structurele bezuiniging op de bijdrage door deelnemende gemeenten VRZL van 3,02%.

4.2 Het is onduidelijk welke risico's de voorgestelde bezuinigingen met zich meebrengen. Ten aanzien van de organisatiebrede bezuinigingen wordt in de toelichting van de VRZL aangegeven dat er vanuit de programma's Brandweezorg, Crisisbeheer en Rampenbestrijding en Bedrijfsvoering een structurele bezuiniging kan worden geleverd met een maximale omvang van € 756.000. Deze bezuinigingen hebben betrekking op o.a. verduurzaming, compressoren, kleding, personeel meldkamer, inhuur, advieskosten, gebruik externe locaties, software, opleidingen algemeen en centrum voor vakmanschap (CVV). Daarnaast wordt aangegeven dat dit op sommige vlakken 'pijn gaat doen' binnen de organisatie.

4.3 Met oog op een robuuste crisisorganisatie en kwalitatief goede brandweezorg is het van belang mogelijke bezuinigingen goed af te wegen tegen de mogelijke risico's voor de kwaliteit van de diensten van de VRZL. Te allen tijden is het van belang de kwaliteit van diensten leidend te laten zijn in plaats van financiële (on)mogelijkheden, zeker wanneer het de zorg voor onze inwoners tijdens rampen en crises betreft. Aan de VRZL wordt verzocht om na het inzichtelijk maken van de risico's van de mogelijke bezuinigingsopdracht de voorgestelde bezuinigingen opnieuw te wegen. Mocht blijken dat de bezuinigingsopdracht alsnog wordt uitgevoerd, dan wordt voorgesteld om deze opdracht opnieuw, met een heldere toelichting op de risico's, ter zienswijze voor te leggen aan de gemeenten.

Kanttekeningen en risico's

3.1 De ontwerpbegroting geeft geen inzicht in de ontwikkelingen op het gebied van huisvesting van de brandweerkazernes. De gemeenteraden van de 16 deelnemende gemeenten van de VRZL zijn in de gelegenheid gesteld door het dagelijks bestuur VRZL een zienswijze in te dienen op het eindrapport 'Toekomstbestendige huisvesting brandweerkazernes VRZL' en de daarin opgenomen constatering en adviezen. Deze zienswijze ligt op 22 mei 2025 ter besluitvorming voor in de gemeenteraad van Gulpen-Wittem. Na besluitvorming door het algemeen bestuur VRZL (op 4 juli 2025) heeft deze ontwikkeling een financiële impact op zowel de VRZL als op de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. Deze ontwikkeling is vooralsnog niet opgenomen in de ontwerpbegroting 2026, welke ook ter besluitvorming voorligt aan het algemeen bestuur op 4 juli 2025. Het is mogelijk dergelijke voorziene ontwikkelingen en bijbehorende financiële impact (zij het door middel van verschillende scenario's) reeds op te nemen in de ontwerpbegroting. Dit bevordert de transparantie. Echter, de VRZL heeft ervoor gekozen om ontwikkelingen waar het algemeen bestuur nog over dient te besluiten niet op te nemen in de ontwerpbegroting om niet vooruit te lopen op deze besluitvorming. De financiële impact van het eindrapport 'Toekomstbestendige huisvesting brandweerkazernes VRZL' wordt na een positief besluit door het algemeen bestuur opgenomen in de begroting.

4.1 De structurele vermindering bijdrage deelnemende gemeenten FLO VRZL vanaf 2026 betreft geen bezuiniging maar een correctie van een bijdrage van de gemeenten. Voor de FLO is in oktober 2024 1,5 miljoen euro gevraagd aan de gemeenten, welke nu deels wordt herzien (dit is bij de tweede technische begrotingswijziging 2024 ook al aangekondigd). Daarmee betreft deze voorgestelde bezuinigingsmogelijkheid dan ook geen bezuiniging maar een correctie van een bijdrage van de gemeenten. Echter is het effect, namelijk dat een bedrag terugvloeit naar de gemeenten, hetzelfde.

Kosten en dekking

Landelijk worden gemeenten de komende periode geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds waarbij het jaar 2026 een dieptepunt kent. Hierdoor wordt ook gemeente Gulpen-Wittem gedwongen om te zoeken naar noodzakelijke bezuinigingen. De gemeenschappelijke regelingen zijn in de afgelopen periode gevraagd om, gelet op de knellende financiële kaders, als 'verlengd lokaal bestuur' hun verantwoordelijkheid hierin te nemen.

In het gemeentelijk begrotingsproces vindt bijstelling (actualisatie) plaats, zodat de begroting 2026 en meerjarenraming 2027 - 2029 aansluit bij de nu voorliggende begroting 2026 VRZL.

Onderstaand treft u een samenvatting aan van de financiële effecten voor de gemeente Gulpen-Wittem voor de jaren 2026 - 2029.

Begrotingsjaar	Bijdrage VRZL	Begroot	Bijstelling
2026	€ 1.593.282	€ 1.582.749	€ 10.533
2027	€ 1.646.482	€ 1.629.340	€ 17.142
2028	€ 1.695.889	€ 1.677.520	€ 18.369
2029	€ 1.746.762	€ 1.677.520	€ 69.242

Uitvoering, planning en communicatie

Behandeling in de raadscommissie op 22 mei 2025 en raadvergadering op 05 juni 2025. Waarna de besluitvorming zal plaatsvinden in het Algemeen Bestuur van de VRZL op 4 juli 2025. Het collegebesluit wordt gecommuniceerd via de openbare besluitenlijst. De gemeenteraad ontvangt ten behoeve van haar besluitvorming het bijgevoegde raadsvoorstel. De GR VRZL wordt na besluitvorming op de hoogte gebracht van de besluitvorming van de gemeenteraad.

Bijbehorende documenten

Onderwerp	Poststuknummer	Zaakdossier
Ontwerp-raadsbesluit SL 047 Zienswijze ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Zuid-Limburg	G.25.01563	
Aanbiedingsbrief conceptbegroting 2026 en mogelijke bezuinigingen VRZL	B.25.01331	
Conceptbegroting 2026 VRZL	B.25.01329	
Uitwerking mogelijke bezuinigingsopdracht VRZL om gevolgen ravijnjaar 2026 voor deelnemende gemeenten te beperken	B.25.01330	
11 ^e Begrotingswijziging 2025 VRZL Begroting 2026 e.v.	B.25.01400	